

Steinar Pedersen (dr. philos) har i mange år jobbet som historieforsker ved tidligere Nordisk Samisk Institutt, som nå er en del av Samisk høgskole. Der jobbet han særlig med bruken av ulike naturgoder i samiske områder og den norsk nasjonalismens innvirkning på samiske materielle og kulturelle rettigheter. Fra 2007 har Steinar Pedersen vært rektor ved Samisk høgskole.

LAPPEKODISILLEN I NORD 1751–1859 Fra grenseavtale og sikring av samenes rettigheter til grensesperring og samisk ulykke

Betydelige deler av de nordiske statene, og den nordvestligste delen av Russland, var opprinnelig samiske bosettingsområder. I 1751 ble det trukket en fast og bestemt grense mellom Sverige (m/Finland) og Norge, som skar gjennom sentrale samiske bruksområder fra Midt-Skandinavia og nordover.

Statene – Danmark-Norge og Sverige – anerkjente i den forbindelse samene som et eget folk med grunnleggende rettigheter. De laget derfor regler for å sikre at "den Lappiske Nation" fortsatt skulle kunne bestå. Det skjedde gjennom et tillegg til grensetraktaten – senere kalt Lappekodisillen.

De berørte samene fikk etter gammel sedvane, full adgang til å bruke naturgodene på begge sider av grensen. Dette gjaldt reindrift, jakt og fiske, herunder sjøfiske og seljakt. Det ble også gitt bestemmelser om valg av samenes statsborgerlige tilhørighet, samisk nøytralitet i tilfelle krig, interne samiske administrasjonsordninger, en intern samisk domstol – "Lapperetten", og full handelsfrihet i Norge for de nordligst boende svenske samene.

Denne avhandlingen gir et bilde av Lappekodisillens anvendelse og status fra 1751 til 1859, på den nåværende grensen mellom Norge og Finland (Sverige før 1809). Kodisillen gjaldt her fullt ut til grensesperringen i 1852, og ble også anvendt i forhold til ikke-reindriftssamer. Fremstillingen avsluttes i 1859, da Finland ønsket å gi den nordligste delen av landet til Norge, for at samene skulle kunne bruke naturgodene som tidligere.

Bestilling: www.samiskhs.no

ISSN 0332-7779
ISBN 978-82-7367-018-2

DIEÐUT

3 | 2008

DIEÐUT

Steinar Pedersen

Lappekodisillen
i nord 1751-1859

LAPPEKODISILLEN I NORD 1751–1859

Fra grenseavtale og sikring av
samenes rettigheter til
grensesperring og
samisk ulykke

Steinar Pedersen

3 | 2008

 Sámi allaskuvla
Sámi University College

 norden